

Actieplan gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2019

Inhoudsopgave

1 – Inleiding	3
2 – Actieplan gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid	4
2.1 – Algemeen	4
2.2 – De Fryske Marren	4
2.3 – Evaluatie activiteiten 2018	4
3 – Activiteiten	8
3.1 – Algemeen	8
3.2 – Overzicht activiteiten 2019	8
3.3 – Toelichting	11
3.3.1 – Peuters (0 – 4 jaar)	11
3.3.2 – Basis onderwijs (4 – 12 jaar)	11
3.3.3 – Voortgezet onderwijs (12 – 16 jaar)	14
3.3.4 – Beginnende bestuurders / jongeren	16
3.3.5 – Plussers	17
3.3.6 – Niet leeftijdsgebonden	18
3.3.7 – Voorlichting – communicatie – campagne	18
3.3.8 – Handhaving	19

1 – Inleiding

Dit actieplan heeft als doel het verbeteren van de verkeersveiligheid binnen de gemeente De Fryske Marren. Aan de hand van verkeerseducatie, communicatie, voorlichting en handhaving wordt een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarnaast wordt ingezet op een Duurzaam Veilig-wegennet. Deze instrumenten leveren een cruciale bijdrage aan het bereiken van het doel ten aanzien van verkeersveiligheid: in Fryslân in 2025 de helft minder ernstige verkeersslachtoffers (doden en ziekenhuisgewonden) hebben dan in 2010.

- Verkeerseducatie richt zich op het gedrag van verkeersdeelnemers en is nodig om verkeersdeelnemers: bewust te maken van de risico's in het verkeer;
- bekend te maken met maatregelen om zichzelf en anderen te beschermen en,
- bekend te maken met de principes van Duurzaam Veilig en het verkeersgedrag dat daarbij past.

Handhaving richt zich op naleving van de verkeersregels door middel van:

- gericht toezicht op relevante plaatsen, tijdstippen en gedragingen;
- een combinatie van voorlichting en onderwijs;
- een projectmatige aanpak gericht op het type overtreding;
- preventief en repressief toezicht en,
- samenwerking met gemeente en instellingen.

De combinatie van een Duurzaam Veilig-wegennet met een permanente vorm van verkeerseducatie en handhaving zorgt ervoor dat aan de randvoorwaarden voor een veilig verkeerssysteem wordt voldaan.

In dit actieplan wordt ten eerste ingegaan op de uitgevoerde activiteiten in 2018. Vervolgens wordt ingegaan op de geplande activiteiten in 2019.

2 – Actieplan gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid

2.1 – Algemeen

Om het eerdergenoemde verkeersveiligheidsdoel te kunnen realiseren – in Fryslân in 2025 de helft minder ernstige verkeersslachtoffers (doden en ziekenhuisgewonden) hebben dan in 2010 – is het noodzakelijk in te blijven zetten op gedragsbeïnvloedende activiteiten door middel van het aanbieden en uitvoeren van educatieactiviteiten, communicatie/voorlichting en handhaving en daarvoor structureel voldoende middelen beschikbaar te blijven stellen.

2.2 – De Fryske Marren

De belangrijkste pijlers van gedragsbeïnvloeding in gemeente De Fryske Marren richten zich op jongeren (zoals met het theoretisch en praktisch verkeersexamen voor de basisscholen, de verkeersmarkt voor het voortgezet onderwijs en inzet gastdocenten) en op de ouderen met bijvoorbeeld een verkeerscursus, een fietscursus en een rijvaardigheidscursus voor automobilisten. Deze projecten worden al sinds jaren succesvol uitgevoerd.

De taak van de gemeente ligt primair op het enthousiasmeren van diverse partijen, het coördineren en (financieel) mogelijk maken van activiteiten op het gebied van gedragsbeïnvloedende activiteiten. Initiatieven van onder meer Veilig Verkeer Nederland (VVN), de Fietsersbond, de Stichting Bevordering Verkeerseducatie (SBV) en de ouderenbonden worden door de gemeente ondersteund. Verder vervult de gemeente – samen met de uitvoerende partners – een coördinerende rol bij onder meer eerdergenoemde rijvaardigheidscursus voor de ervaren bestuurder.

2.3 – Evaluatie activiteiten 2018

De volgende pagina bevat een totaaloverzicht van de geplande en uitgevoerde activiteiten in 2018. Vervolgens volgt een overzicht van de uitgevoerde projecten 2018 per doelgroep, die voor de gemeente kosten met zich mee hebben gebracht. Voor de niet uitgevoerde activiteiten zijn ofwel geen kosten gemaakt, ofwel is er geen subsidieverzoek ontvangen of er was onvoldoende animo voor.

Overzicht geplande en uitgevoerde activiteiten 2018

Doelgroep	Geplande activiteit	Begroot (€)	Uitgevoerde activiteiten	Kosten (netto)	Toelichting
Peuters (0 – 4 jaar)	JONGleren met Joep in het verkeer	0		0	Geen belangstelling.
Basisonderwijs (4 – 12 jaar)	Verkeersflits	0	Verkeersflits: ▪ it Klimmerblêd: 4 oktober; ▪ De Trieme: 27 november; ▪ Haskerplak: 29 november.	0	In totaal hebben 95 kinderen deelgenomen aan de Verkeersflits. Geen kosten geweest.
	Fietskeuringen in Fryslân	0		0	Geen belangstelling.
	De verkeersactieve school	0		0	Geen belangstelling.
	Verkeersouders	0		0	Geen belangstelling.
	Agendasetting sluiting en fusies scholen	0		0	Geen belangstelling.
	Verkeerskar	0		0	Geen belangstelling.
	Streetwise	885	Streetwise: ▪ 't Haskerplak; ▪ Westermarskoalle.	€ 1.462,80	Twee basisscholen hebben gebruik gemaakt van de activiteit Streetwise.
	Friese Fietsschool	0		0	Geen belangstelling.
	Praktisch verkeersexamens	4.000	Praktische verkeersexamens: ▪ Joure: 14, 15 en 16 mei; ▪ Lemmer: 17 en 18 mei; ▪ Balk: 23 mei.	€ 4.068,46	Dit jaar zijn niet alleen praktisch verkeersexamens gehouden in Joure en Lemmer, maar ook in Balk. VVN ontvangt een vergoeding voor de kosten catering, inzet vrijwilligers en dergelijke in verband met het praktische verkeersexamen in Joure (Sportfun), Lemmer (Hege Fonnen) en Balk (De Trime).
	Theoretisch verkeersexamen	2.500	Theoretische verkeersexamens	€ 2.910,62	De administratieve afwikkeling loopt sinds 2016 via VVN in plaats van dat scholen individueel de kosten voor het examen declareren bij de gemeente.
	Op de fiets even niets	0		0	Geen belangstelling.
	Rond de wereld in 80 dagen	0		0	Geen belangstelling.
	Veilig Omgaan met Opvallend Landbouwverkeer	750		0	Geen belangstelling.
Voortgezet onderwijs (12 – 16 jaar)	Friese fiets APK	0	Tijdens de verkeersmarkten is ook de Friese fiets APK meegenomen.	0	Geen kosten geweest.
	Verkeersveiligheidslabel	0		0	Geen belangstelling.

	Verkeersmarkt	3.500	Verkeersmarkten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ CSG Bogerman, Balk – 26 januari; ▪ Zuyderzee College, Lemmer – 6 september; ▪ Bornego College, Joure – 6 november; ▪ OSG Sevenwolden, Joure – 7 november; ▪ CSG Bogerman, Balk – 9 november. 	€ 4.965,72	In totaal zijn er vijf verkeersmarkten op vier verschillende scholen voor de eerste klassers georganiseerd.
	Gastlessen VEVO	0		0	Gedurende het jaar zijn op verschillende scholen gastlessen georganiseerd. Deze gastlessen worden aangeboden door de provincie Fryslân/ROF.
	Zeven Sloten	735		0	Geen belangstelling.
	Friese Fietsschool	0		0	Geen belangstelling.
	Traffic Informers	0		0	Geen belangstelling.
	Bromfietscursus speciaal onderwijs ¹	400		0	Geen cursussen uitgevoerd.
Beginnende bestuurders/jongeren	3D Tripping: Car Edition	2.000	RYD 3D Tripping Car Edition: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beachrockers, Sint Nicolaasga – 7 juli. 	€ 2.000,00	In totaal hebben 66 jongeren plaatsgenomen in de simulator. Daarnaast heeft het campagne team ongeveer 325 gesprekken gevoerd over alcohol en drugs in het verkeer.
	Peer Drive-Clean	0	Peer Drive-Clean: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rijschool Valkema: 16 januari; ▪ rijschool Valkema: 15 mei. 	0	Geen kosten geweest.
Plussers	Friese Fietsschool 55+	0		0	Geen belangstelling.
	Blijf b(l)ij met je rijbewijs	5.000	Rijvaardigheidsdag: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 11 september, 't Haske in Joure. 	€ 5.401,10	Op 11 september heeft in Joure een rijvaardigheidsdag voor de inwoners uit de gehele gemeente plaatsgevonden. Circa 96 inwoners hebben deelgenomen aan deze cursus.
	Bijtanken en Oppoetsen	500	Bijtanken en Oppoetsen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 25 januari Miks, Joure ▪ 30 oktober dienstencentrum Lemmer; ▪ 11 december Brede School, Joure 	€ 360,22	In totaal hebben 124 bewoners deelgenomen aan de cursus Bijtanken en Oppoetsen.
Niet leeftijdsgebonden	Veiligheidstraining landbouwvoertuigen	0		0	Geen belangstelling.

¹ Kosten niet subsidiabel

	Friese Fietsschool Nieuwe Nederlanders	0		0	Geen belangstelling.
	Scootmobielcursus (individueel)	3.450		€ 4.348,21	37 inwoners hebben gebruik gemaakt van de individuele scootmobielcursus.
Voorlichting	Voorlichting – communicatie – campagnes	0		0	Geen kosten gehad.
Handhaving	Gebiedsgericht verkeerstoezicht	0		0	Geen kosten gehad.
	Diverse controles	0			
Totale	Totaal (excl. kosten bromfietscursus)	23.720	Totaalbedrag	25.517,13	
	Verwachte inkomsten	11.860	Provinciale bijdrage	10.242,60	
	Begroting (netto)	11.860	Kosten gemeente	15.274,53	

Conform het Manifest Verkeersveiligheid Fryslân 2011 – 2025 heeft de gemeente De Fryske Marren voor de periode 2016 – 2020 een totaalbedrag van € 102.426,00 te besteden aan verkeerseducatie. De helft (€ 51.213,00) wordt gefinancierd door de gemeente en de andere helft door de provincie, in de vorm van subsidie. Het beschikbare bedrag mag naar eigen inzicht verdeeld worden over de vijf jaren. Als het ene jaar wat minder is besteed dan kan ervoor worden gekozen om het volgende jaar wat meer in te zetten. Het richtbedrag per jaar is circa € 20.000,00. Dat richtbedrag is in 2018 met € 25.517,13 gehaald.

3 – Activiteiten

3.1 – Algemeen

Op grond van de Begroting 2019 De Fryske Marren is voor verkeerseducatie-, communicatie- en handhavingsactiviteiten een nettobedrag beschikbaar van totaal € 10.250,00. Daarvan worden in de gemeente georganiseerde activiteiten betaald. Ook kunnen zowel deelnemers als georganiseerde en/of uitvoerende partijen voor een deel van de activiteiten aanspraak maken op een gemeentelijke bijdrage in de kosten binnen de gestelde randvoorwaarden (zie paragraaf 3.3).

3.2 – Overzicht activiteiten 2019

Gelet op de doelstelling verkeersveiligheid en op het feit dat in nagenoeg alle leeftijdscategorieën verkeersslachtoffers vallen, hebben wij gemeend, evenals voorgaande jaren, voor iedere leeftijdscategorie één of meerdere activiteiten te moeten aanbieden. Wij zijn ervan overtuigd dat met de beschikbare middelen een substantieel aandeel in de verhoging van de verkeersveiligheid kan worden geleverd.

De volgende pagina bevat een overzicht van de geplande activiteiten, inclusief begrote kosten en een selectie van overige beschikbare verkeerseducatieprojecten voor 2019. In de daarop volgende paragraaf volgt een toelichting op de diverse activiteiten die – deels kosteloos – beschikbaar zijn.

Doelgroep	Activiteit	Begrote kosten (netto) in €	Opmerkingen
Peuters (0 – 4 jaar)	JONGleren met Joep in het verkeer	0	Geen kosten; partner VVN; a.veenstra@vvn.nl
Basisonderwijs (4 – 12 jaar)	Verkeersflits	0	Geen kosten; partner VVN; s.de.jong@vvn.nl
	Fietskeuringen in Fryslân	0	Geen kosten; partner VVN; a.veenstra@vvn.nl
	De verkeersactieve school	0	Geen kosten; partner VVN; s.de.jong@vvn.nl
	Verkeersouders	0	Geen kosten; partner VVN; s.de.jong@vvn.nl
	Agendasetting sluiting en fusies scholen	0	Geen kosten; partner VVN; 0512-370485
	Verkeerskar	0	Geen kosten; partner VVN; a.veenstra@vvn.nl
	Streetwise	885	Zie toelichting paragraaf 3.3.2
	Friese Fietsschool basisschool	0	Geen kosten; partner Fietzersbond; laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com
	Doortrappen in mei	0	Geen kosten; partner VVN; s.de.jong@vvn.nl
	Praktisch verkeersexamen	4.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.2
	Theoretisch verkeersexamen	3.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.2
	Op de fiets even niets	0	Geen kosten; partner VVN; s.de.jong@vvn.nl
	Veilig Omgaan met Opvallend Landbouwverkeer	750	Zie toelichting paragraaf 3.3.2
	Van 8 naar 1	0	Geen kosten; partner VVN; a.veenstra@vvn.nl
Voortgezet onderwijs (12 – 16 jaar)	Friese Fiets APK	0	Geen kosten; partner VVN; a.veenstra@vvn.nl
	Verkeersveiligheidslabel Fryslân	0	Geen kosten; partner SBV; willem@stichtingsbv.nl
	Verkeersmarkt	4.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.3
	Gastlessen VEVO en MBO	0	Geen kosten; partner SBV; marjolein@stichtingsbv.nl
	Zeven Sloten	735	Zie toelichting paragraaf 3.3.3
	Friese Fietsschool	0	Geen kosten; partner Fietzersbond; laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com
	Traffic Informers	0	Geen kosten; partner Stichting NAH Zorg; f.deboer@nahzorg.nl
	Bromfietscursus speciaal onderwijs ²	400	Kosten niet subsidiabel, zie toelichting paragraaf 3.3.3
Beginnende bestuurders / jongeren	3D Tripping: Bike Edition	2.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.4
	Peer Drive-Clean	0	Geen kosten; partner RYD; pieter@ryd.nl
Plussers	Friese Fietsschool	0	Zie toelichting paragraaf 3.3.5
	Rijvaardigheidscursus ervaren bestuurder	5.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.5
	Bijtanken en Oppoetsen	500	Zie toelichting paragraaf 3.3.5
Niet leeftijdgebonden	Friese Fietsschool Nieuwe Nederlanders	0	Zie toelichting paragraaf 3.3.6
	Scootmobielcursus (individueel)	3.000	Zie toelichting paragraaf 3.3.6

² Kosten niet subsidiabel, zie verder toelichting paragraaf 3.3.3

Voorlichting	Voorlichting – communicatie – campagnes	0	Zie toelichting paragraaf 3.3.7
Handhaving	Gebiedsgericht verkeerstoezicht	0	Zie toelichting paragraaf 3.3.8
	Diverse controles	0	Zie toelichting paragraaf 3.3.8
Totalen	Totaal	24.270	
	Provinciale bijdrage	12.135	
	Begroting (netto)	12.135	

3.3 - Toelichting

3.3.1 – Peuters (0 – 4 jaar)

Kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en consultatiebureaus kunnen een grote rol spelen bij het informeren van ouders en verzorgers in de eerste fase van de verkeersopvoeding.

JONGleren met Joep in het verkeer

Bij jonge kinderen gaat het vooral om de rol die ouders/verzorgers hebben bij verkeersopvoeding. Het project JONGleren met Joep van VVN en Tjinco BV besteedt in de voorschoolse periode structureel aandacht aan verkeersgedrag. In vorm van praktische verkeersoefeningen vormgegeven in de speelse stijl van Dick Bruna. Door het uitlenen van de verteltas kunnen de kleintjes ook thuis aan de slag met het thema verkeer samen met de (groot)ouders. Het lesmateriaal is ook verkrijgbaar in een gecombineerde Friestalige uitvoering.

Figuur 1 - Jongleren

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN en Tjinco BV. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/jongleren of opvragen via a.veenstra@vvn.nl, of info@leerinhethetverkeer.nl.

3.3.2 – Basisonderwijs (4 – 12 jaar)

Vanaf het vierde jaar spelen basisscholen naast de ouders en verzorgers een belangrijke rol bij de verkeersopvoeding. Gaandeweg deze periode wordt het kind begeleid naar zelfstandige deelname aan het verkeer dat in de buurt, wijk en schoolomgeving begint. Voordat het kind zelfstandig deel kan nemen aan het verkeer, zal het eerst de basisvaardigheden uitgebreid moeten oefenen; eerst in een beschermde omgeving en later onder begeleiding. Zowel de school als de ouders hebben hierin een bepalende rol.

Verkeersflits

Op het gebied van verkeerseducatie zijn er diverse acties denkbaar. Met Verkeersflits willen de samenwerkende partners een totaalpakket van verkeerseducatie aan het basisonderwijs aanbieden. Per leerjaar wordt een ander onderwerp besproken, zoals het oversteken en verkeersvaardigheden in de laagste groepen tot aan bewustwording van verkeersgedrag in de hogere groepen.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van Tjinco BV, VVN, Fietsersbond, SBV en TrafficSkills. Meer informatie kunt u opvragen via s.de.jong@vvn.nl.

Fietskeuringen in Fryslân

Tijdens de basisschoolperiode leren kinderen zelfstandig fietsen. Het hebben van een veilige fiets is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Verder is het belangrijk dat de fiets ook een deugdelijke verlichting heeft. Als verkeersactieve scholen, politie of gemeenten daarom vragen, kunnen VVN-vrijwilligers een fiets(verlichtings)keuring uitvoeren. Daarbij wordt de fiets aan de hand van een checklist beoordeeld. Kleine reparaties worden ter plekke uitgevoerd, groetere reparaties verzorgen ouders of verzorgers zelf.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u opvragen via a.veenstra@vvn.nl.

De verkeersactieve school

In Fryslân kun je als basisschool kiezen uit een verantwoord en doordacht pakket verkeers-educatie en activiteiten. In het nieuwe project Verkeersactieve school belooft VVN de scholen die verkeerseducatie prominent aandacht geven. Deelnemende scholen maken gebruik van een verantwoorde onderwijsleermethode, hebben tenminste één verkeersouder en doen ook aan praktische verkeerseducatie.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeersactieveschool of opvragen via s.de.jong@vvn.nl.

Figuur 2 - Verkeersactieve school

Verkeersouders

Om als ouders/verzorgers betrokken te zijn bij verkeerseducatie aan 4 – 12 jarigen wordt op scholen het project Verkeersouders van VVN verzorgd. Vier keer per jaar ondersteunt VVN met een productpakket de verkeerseducatieve activiteit op of rond de school. Verkeersouders zijn de spil om de verkeerseducatie op school onder de aandacht te brengen en bovendien zorgen zij voor een verkeersveilige schoolomgeving. Waardevol voor de school en de ambtenaar van de gemeente.

Figuur 3 - Verkeersouders

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeersouders of opvragen via s.de.jong@vvn.nl.

Agendasetting sluiting en fusies scholen

In een tijd van bevolkingskrimp komt het voor dat scholen sluiten of fuseren met andere scholen. Dit leidt tot andere schoolroutes. VVN biedt een traject aan waarbij gemeenten en scholen de verkeersveiligheid voor de schoolgaande kinderen op de agenda zetten bij scholen die met verandering te maken hebben. Ook zijn er tips om hier in de praktijk maatregelen voor te treffen.

Figuur 4 - Fusie scholen

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u opvragen via steunpuntnoord@vvn.nl.

Verkeerskar

Basisscholen kunnen kosteloos één of twee weken de Verkeerskar van VVN lenen. De verkeerskar is gevuld met allerlei materialen, zoals spelletjes, verkeersborden en fietsjes, om de verkeersregels in de praktijk op het schoolplein te brengen. Kinderen kunnen op deze manier vertrouwd raken met de wereld van het verkeer. De twee verkeerskarren zijn gedurende het jaar te leen bij VVN.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeerskar of opvragen via a.veenstra@vvn.nl.

Streetwise

Hoe steek je veilig over? Wat is de remafstand van auto's? Wat is het belang van de gordel? In het project Streetwise van de ANWB leren leerlingen van de basisschool belangrijke praktische vaardigheden en gevaarherkenning in het verkeer. Per leeftijdscategorie is een apart programma opgesteld dat past bij de leerlingen en ingaat op een actueel verkeersthema.

Figuur 5 - Streetwise

Kosten: de kosten van uitvoering van het standaardprogramma van dit project kunnen bij de gemeente worden gedeclareerd. Er is voor één Streetwise-project budget beschikbaar. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/streetwise of opvragen via anbwstreetwise@anwb.nl.

Friese Fietsschool basisonderwijs

Nederland wordt ook wel het Fietsland genoemd. Fietsen is een samenspel tussen snelheid, evenwicht en goed opletten. Met de Friese Fietsschool wil de Fietsersbond jonge fietsers de kneepjes van het fietsen bijbrengen om daarmee hun vaardigheden te verbeteren. Bovendien worden fietsers alert gemaakt op de gevaren in het verkeer. De Friese Fietsschool vertelt ook hoe fietsers in bepaalde situaties moeten handelen.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van de Fietsersbond. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/fietsschool4-12jaar of opvragen via laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com.

Doortrappen in mei

Wanneer je als basisschoolleerling wordt uitgedaagd om een fietscompetitie aan te gaan gaat er bijna letterlijk een wereld voor je open. VVN daagt leerlingen uit om vaker en veiliger te fietsen door in competitieverband in zo kort mogelijk tijd 40.000 kilometers fa te leggen. Als je daar dan in de vijf lessen behalve verkeer ook fietsveiligheid en cultuur toe voegt, heb je een uitdagende mix.

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u opvragen via s.de.jong@vvn.nl.

Praktische verkeersexamens

Na de basisschool breekt de tijd van de middelbare school aan. Vaak houdt dat in dat scholieren langer moeten fietsen. Om met voldoende bagage naar de nieuwe school te gaan, biedt VVN de praktische verkeersexamens op de fiets aan. Leerlingen uit groep 7 of 8 leren de verkeersregels van de fietser en passen die in de praktijk toe met een examen als afsluitende toets. Slagen zij dan hebben zij voldoende kennis om veilig te fietsen naar het voortgezet onderwijs.

Figuur 6 - Verkeersexamen

Kosten: gemaakte kosten – kosten catering, inzet vrijwilligers et cetera – kunnen bij de gemeente worden gedeclareerd. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeersexamens of opvragen via a.veenstra@vvn.nl

Theoretisch verkeersexamen

De meeste methoden vormen een goede voorbereiding op het jaarlijkse officiële landelijke schriftelijk verkeersexamen van VVN. VVN biedt de basisscholen een compleet pakket aan van bijbehorende materialen, inclusief verkeersdiploma's, voor leerlingen en docenten.

Kosten: de kosten voor aanschaf bij VVN van materiaal voor het theoretisch examen kunnen bij de gemeente worden gedeclareerd. Meer informatie kunt u vinden op www.vvn.nl/verkeersexamen.

Op de fiets even niets

De mogelijkheden van een mobiele telefoon zijn onbeperkt: overal kun je naar muziek luisteren, ook in het verkeer. Dit ontnemt de aandacht op het verkeer. Leerlingen uit de groepen 7 en 8 kunnen kennismaken met de interactieve verkeersles 'Fiets zonder beats' van VVN. Een verkeersles over de risico's van het gebruik van je mobieltje tijdens het fietsen. De les zet leerlingen aan het denken of het slim is om nog wel de mobiele telefoon te gebruiken in het verkeer.

Figuur 7 - Op de fiets even niets

Kosten: dit project wordt gratis aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/opdefietsevenniets of opvragen via s.de.jong@vvn.nl.

Vomol – Veilig Omgaan met Opvallend Landbouwverkeer

De tractor als eigen, uniek transportmiddel. Voor scholieren van de hoogste groepen van het basisonderwijs is een lesprogramma ontwikkeld met praktische kennis en informatie over verkeerssituaties over deze specifieke transportmiddelen. Hierbij worden zowel medewerkers als materieel van bij Cumela aangesloten loonbedrijven ingezet. Leerlingen leren de gevaren van het landbouwverkeer en ervaren wat de bestuurder ziet.

Figuur 8 - Veilig omgaan met landbouwverkeer

Kosten: de kosten van uitvoering van het lesprogramma van dit project kunnen bij de gemeente worden gedeclareerd. Hiervoor is een bedrag van € 750,00 gereserveerd. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/vomol of opvragen via tveneklaasslots@cumela.nl.

Van 8 naar 1

Met de bagage van de verkeerseducatie uit het basisonderwijs kun je veilig naar de brugklas. Het lespakket 'Van 8 naar 1' helpt bij de voorbereiding van leerlingen om zich veilig naar het voortgezet onderwijs te verplaatsen.

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u opvragen via a.veenstra@vvn.nl.

3.3.3 – Voortgezet onderwijs (12 – 18 jaar)

Voor deze groep is het belangrijk dat er veel aandacht wordt besteed aan verkeerseducatie. De reden daarvoor is dat vanaf twaalf jaar het aantal fietsverkeersslachtoffers duidelijk stijgt. De oorzaak hiervan is de grotere afstand tot het vervolgonderwijs en bezoeken aan verder weg wonende vrienden en sportgelegenheden die meestal per fiets worden afgelegd. Omdat met name brugklassers een extra groot risico lopen is het belangrijk aandacht te vestigen op gevaarlijk en onbekende verkeerssituaties op de school-huisroute.

Verder treedt de belangrijkste verandering van vervoerswijze op, op 16-jarige leeftijd, als de stap naar gemotoriseerd voertuig wordt gezet. Onder bromfietzers in de leeftijd van 16 – 18 jaar vallen relatief de meeste slachtoffers. Dit heeft veel te maken met het risicovolle gedrag dat zij vertonen in deze levensfase, dat zich kenmerkt door onder andere het verkennen van grenzen en het bepalen van de sociale plaats. Voor de groep 15-, 16-, tot 18-jarigen is het bovendien belangrijk aandacht te besteden aan de vorming van de houding gericht op het verkeersgedrag – met name het snelheidsgedrag en het rijden onder invloed van alcohol en drugs – dat hoort bij hun toekomstige rol als snor- of bromfietser en jonge automobilist.

Friese Fiets APK

Dagelijks fietsen honderden middelbare scholieren naar school. Bij een veilige fietstocht hoort ook een veilige fiets die te vertrouwen is. Met de Friese Fiets APK worden de fietsen van de eerste- tot en met derdejaars scholieren gekeurd. Bij een goedgekeurde fiets ontvangen de scholieren een OK-sticker. Een afgekeurde fiets kan ter plaatse worden hersteld of wordt meegenomen door de fietsmaker die hem later repareert. Zo wordt gegarandeerd dat scholieren op een veilige en betrouwbare fiets naar school komen.

Figuur 9 - Friese fiets APK

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van VVN. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/fietsapk of opvragen via a.veenstra@vvn.nl.

Verkeersveiligheidslabel Fryslân

Hoe kun je als school laten zien dat je voor verkeersveiligheid bent? Scholen met voortgezet (speciaal) onderwijs hebben de mogelijkheid om het Verkeersveiligheidslabel Voortgezet Onderwijs te halen. Het label behoort bij een traject dat de school aandacht besteedt aan verkeerseducatie. In Fryslân zijn al meerdere scholen met een label, maar we streven naar meer!

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van SBV. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeersveiligheidslabelVO of opvragen via willem@stichtingsbv.nl.

Verkeersmarkt

De verkeersmarkt is speciaal ontwikkeld voor eerste klassen van het v(s)o. De verkeersmarkt is afgestemd op de beleving van het verkeer van de leerlingen, hun eigen gedrag en concrete verkeerssituaties waarmee zij te maken hebben. Jaarlijks worden met dit project rond de 6500 leerlingen bereikt.

Figuur 10 - Verkeersmarkt

Kosten: de uitvoeringskosten zijn voor rekening van de gemeente. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/verkeersmarkt of opvragen via willem@stichtingsbv.nl.

Gastlessen VEVO en MBO

In het v(s)o en mbo worden gastlessen verzorgd over de thema's waarnemen en afleiding, en alcohol, drugs en verkeer. De lessen zijn interactief en de leerlingen worden uitgedaagd met leuke testjes. Ook op scholen met een internationale schakelklas wordt op deze manier verkeerseducatie verzorgd. Andere thema's zoals spoorwegovergang en schoolthuisroute zijn ook mogelijk!

Kosten: de gastlessen VEVO worden aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van SBV. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/gastlessen of opvragen via marjolein@stichtingsbv.nl.

Zeven Sloten

Wat denk je te gaan doen als je geliefde met wie je in Groningen bent wezen stappen, veel te veel drinkt? En je moet midden in de nacht naar huis, met de auto en jij hebt geen rijbewijs. Wat zou jij doen als blijkt dat je allerbeste vriend in een zeer gevaarlijke verkeerssituatie dreigt te belanden? In een cabaret- en theatervoorstelling voor middelbare scholieren haalt Johan Cahuzak actuele wetenswaardigheden over voetbal en GTST aan en koppelt deze aan verkeerssituaties.

Figuur 11 - Zeven sloten

Door triggers in het verhaal te brengen en op de emotie te spelen, ontstaat een discussie tussen leerlingen over het verkeer. Zeven Sloten duurt ongeveer twee lessen en past in elk lesrooster.

Kosten: de scholen komen in aanmerking voor een gemeentelijke bijdrage van 50% van de kosten. Een bedrag van € 735,00 (totaal maximaal twee voorstellingen) is daarvoor gereserveerd. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/zevensloten of opvragen via info@johanchuzak.nl.

Friese Fietsschool

Wie naar het voortgezet onderwijs gaat, moet vaak fietsen. De Fietzersbond biedt voor deze leerlingen de Friese Fietsschool aan. De fietsers worden uitgedaagd om een parcours te fietsen waarbij zij tegelijk de fijne kneepjes van het fietsen opdoen. Bovendien leren ze de actuele verkeersregels over het fietsen waardoor ze met voldoende bagage dagelijks op de fiets naar school kunnen.

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van de Fietzersbond. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/fietsschool/12-18jaar of opvragen via laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com.

Traffic Informers

Wat doet een verkeersongeval met jouw leven en het leven van je familie en vrienden? De Stichting NAH Zorg is samen met de SBV actief binnen het voortgezet onderwijs met het project Traffic Informers. In dit project vertellen verkeersslachtoffers hun verhaal op een pakkende manier. Zo proberen ze met jongeren in gesprek te komen en ze te motiveren om in het verkeer geen risico's te nemen. De lessen zijn bedoeld voor de oudste leerjaren in het voortgezet onderwijs.

Figuur 12 - Traffic Informers

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van Stichting NAH Zorg. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/trafficinformers of opvragen via f.deboer@nahzorg.nl.

Bromfietscursus speciaal onderwijs

De gemeente Súdwest-Fryslân financiert de kosten van een bromfietscursus, die door het in deze gemeente gevestigd speciaal voortgezet onderwijs – in samenwerking met een rijsschoolhouder – wordt georganiseerd. Deze cursus is speciaal samengesteld voor en toegespitst op de leer mogelijkheden van de leerlingen uit het speciaal voortgezet onderwijs. Het project wordt in Sneek uitgevoerd, maar gevolgd door leerlingen uit de gehele Zuidwesthoek.

Kosten: na aftrek van de provinciale bijdrage worden de resterende kosten verdeeld over de gemeente Súdwest-Fryslân en overige betrokken gemeenten naar rato van de herkomst van de deelnemende leerlingen. Daarvoor is een bedrag van € 400,00 gereserveerd.

3.3.4 – Beginnende bestuurders / jongeren

Een groot deel van de verkeersslachtoffers in Fryslân valt onder jonge automobilisten van 18 – 25 jaar. Het ontbreekt hen vaak aan ervaring en inzicht in de risico's. Verkeerd inschatten van hun eigen, onvoldoende ontwikkelde vaardigheden en die van de medeweggebruiker hebben veelal desastreuze gevolgen.

3D Tripping Bike Edition

Alcohol in het verkeer is 'not-done'. Iedereen is het er bijna wel over eens dat wanneer je gedronken hebt, je niet meer in de auto stapt. Maar waarom stap je dan nog wel op je fiets? De Responsible Young Drivers hebben een fietssimulator ontwikkeld waarbij deelnemers met virtual reality ervaren wat het is om of dronken of onder invloed van drugs deel te nemen aan het verkeer.

Tijdens deze serious game moeten deelnemers reageren op situaties en ervaren zij dat alcohol en drugs op de fiets niet thuishoren in het verkeer.

Kosten: voor 2019 zijn voor één project middelen gereserveerd. Meer informatie kunt u opvragen via pieter@ryd.nl.

Peer Drive-Clean

De Responsible Young Drivers nemen de les over! Tijdens de theorieles voor het autorijbewijs geeft het campagne team van RYD een les over de gevaren van alcohol en drugs in het verkeer. De actieve lesser kan op deze manier vanaf het begin beïnvloed worden om niet onder invloed achter het stuur te kruipen. Deelnemers kunnen door alcohol- en drugsbrillen ervaren hoe gevaarlijk drank achter het stuur is!

Figuur 13 - Peer Drive Clean

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van RYD. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/peerdriveclean of opvragen via pieter@ryd.nl.

3.3.5 – Plussers

Het is op grond van wijzigende omstandigheden noodzakelijk dat verkeersdeelnemers getoetst worden op hun kennis en vaardigheden in het verkeer. Als gevolg van de afname van hun fysieke en cognitieve functies vormen met name oudere (brom)fietsers en automobilisten een risicogroep. Aanpassing aan de veranderde omstandigheden vergt bij de ouder wordende mens meer tijd. Dit geldt evenzeer voor deelname aan het verkeer. Het is belangrijk dat deze groep regelmatig op de hoogte wordt gehouden van de verbeterde infrastructurele veranderingen, nieuwe verkeersregels en het verkeersgedrag van de overige verkeersdeelnemers om veilig aan het verkeer te kunnen blijven deelnemen (mobiliteit is voor deze doelgroep zeer belangrijk). Tegelijkertijd is het van belang kennis en vaardigheden op peil te houden.

Friese Fietsschool

Fietsen is een combinatie tussen snelheid en evenwicht houden. Naar mate men ouder wordt, neemt de reactiesnelheid af. Met de Friese Fietsschool besteedt de Fietzersbond aandacht aan het veilig fietsen. Door middel van een parcours en handige tips, leren de fietsers om veilig door het verkeer te kunnen fietsen.

Figuur 14 - Friese fietsschool

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van de Fietzersbond. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/fietsschool55plus of opvragen via laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com.

Rijvaardigheids cursus ervaren bestuurder

Hoe zat het ook alweer met de verkeersregels? Wat is de juiste zitpositie? Wie als 55-plusser het rijbewijs al vroeg heeft gehaald, kan in de loop der jaren de verkeerstheorie zijn vergeten. De SBV biedt daarom een speciale drie uur durende cursus aan voor bestuurders van 55 jaar en ouder. Gedurende dit dagdeel worden enkele belangrijke zaken uit de verkeerstheorie behandeld en bekijkt een rijinstructeur tijdens een praktijkrit de rijstijl van een bestuurder. Als derde module is de baanmodule, waar men leert hoe te reageren bij krachtig remmen op nat en stroef wegdek. De cursus is zo opgebouwd dat bestuurders met voldoende behendigheid nog jaren mee kunnen in het verkeer.

Kosten: dit project is voor rekening van de gemeente (minus een eigen bijdrage van circa € 15,00 per deelnemer). Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/rijvaardigheidskursus of opvragen via tessa@stichtingsbv.nl.

Bijtanken en Oppoetsen

Wie al langer zijn of haar rijbewijs heeft, kan in de loop der jaren de verkeerstheorie en inzichten mogelijk verliezen. Voor 55-plusser biedt de SBV de cursus Bijtanken en Oppoetsen aan. Bestuurders krijgen in drie dagdelen een zetje in de rug waarbij de nieuwste verkeersregels worden uitgelegd. Ook leert men handigheidjes om situaties in het verkeer goed en veilig in te kunnen schatten. Tot slot komen ook de gevolgen van medicijn- en alcoholgebruik in het verkeer aan bod.

Figuur 15 - Bijtanken en oppoetsen

Kosten: de zaalhuur en consumptiekosten zijn voor rekening van de gemeente. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/bijtanken op vragen via tessa@stichtingsbv.nl.

3.3.6 - Niet leeftijdsgebonden

Friese Fietsschool Nieuwe Nederlanders

Fietsen is ingebed in de Nederlandse cultuur. Iemand die vanuit het buitenland in Nederland komt wonen, heeft misschien nog nooit op een fiets gezeten. De Fietzersbond biedt voor deze mensen de Friese Fietsschool aan. De deelnemers leren veilig fietsen en ook wordt hen de verkeersregels bijgebracht. Zo nemen meer fietsers veilig deel aan het verkeer!

Kosten: dit project wordt aangeboden door de provincie Fryslân/ROF. De uitvoering is in handen van de Fietzersbond. Meer informatie kunt u opvragen via laurazwaneveld.fietsschool@gmail.com.

Scootmobielcursus (individueel)

Voor sommige mensen is de scootmobiel het enige mogelijke vervoermiddel. Wanneer je als scootmobielbestuurder voor het eerst met een scootmobiel op pad gaat, roept het wel enkele vragen op: wat is de plaats van de scootmobiel op de weg? Hoe beweeg je je met een scootmobiel veilig door het verkeer? De SBV biedt een theorieles en behendigheds- en vaardigheidstest aan voor personen met een scootmobiel. In de praktijk worden gevaarlijke situaties geoefend om het gebruik van een scootmobiel gemakkelijker en veiliger te maken.

Figuur 16 - Scootmobielcursus

Kosten: deze training is voor rekening van de gemeente. Meer informatie kunt u vinden op www.rof.frl/scootmobielcursus of opvragen via tessa@stichtingsbv.nl.

3.3.7 – Voorlichting – communicatie – campagnes

Wanneer wij iemands gedrag – bijvoorbeeld in het verkeer – op positieve wijze willen veranderen, is goede en doordachte communicatie (voorlichting) essentieel. Gedragsverandering is daarbij het laatste stadium, het hoogste doel. Dit doel is echter niet zonder tussenstappen te behalen. Het begint met het vergroten van de kennis bij de doelgroep, door middel van goede voorlichting. Het gaat daarbij om zowel kennis over het onderwerp op zich als over de gevolgen van verkeerd gedrag. Ook kennisvermeerdering over de eigen vaardigheden – of het gebrek daaraan – is van belang. In plaats van kennis zouden wij ook kunnen spreken van bewustzijn. In dit actieplan staat al een aantal voorlichtingsactiviteiten genoemd, die zijn gekoppeld aan specifieke doelgroepen. De volgende stap is het veranderen van de houding van de weggebruiker: hier gaat het om inzien dat het eigen gedrag structureel moet veranderen. Daarna is de weg pas vrij voor het structureel veranderen van het gedrag.

Activiteiten

- *Website*
Op de gemeentelijke website De Fryske Marren worden burgers en doelgroepen geïnformeerd over ontwikkelingen en plannen op het gebied van verkeer en vervoer, campagnes en verkeerseducatieprojecten.
- *Publicaties*
Nieuwe ontwikkelingen, landelijke en/of provinciale campagnes en educatieactiviteiten worden gepubliceerd op de gemeentelijke website. Indien gewenst wordt een persbericht verstuurd naar andere relevante media.
- *Inzet snelheidsdisplays*
Om bestuurders extra te attenderen op hun snelheid wordt, zowel op eigen initiatief als op verzoek van derden, gedurende het gehele jaar op wisselende locaties een aantal weken een snelheidsdisplay ingezet.

Kosten: aan bovengenoemde activiteiten zijn geen kosten verbonden.

3.3.8 Handhaving

Handhaving is het sluitstuk voor het uiteindelijk goed functioneren van het verkeers- en vervoerssysteem. De traditionele vijf speerpunten blijven de basis voor verkeershandhaving. Periodiek overleg met de politie blijft belangrijk en wij vragen specifiek aandacht voor verkeersonveilig gedrag. Het is wenselijk om handhavingscapaciteit te genereren door het opstellen van plannen van aanpak gericht op thema's en doelgroepen. Handhaving en verkeerstoezicht hebben een educatieve waarde. Ongevallen worden deels veroorzaakt doordat weggebruikers de verkeersregels negeren. De politie kan de naleving van de verkeersregels controleren en verbeteren. Een structurele en planmatige aanpak – afgestemd op wegbeheer en educatieve activiteiten – is daarbij van belang.

Kosten: een en ander brengt voor de gemeente geen kosten met zich mee.